

Tygodnik Gospodarczy

Rok V

Poznań, dnia 5 marca 1949

Nr 10

TREŚĆ: Reorganizacja naczelných władz gospodarki narodowej. — Wyjaśnienia w sprawach socjalnych (str. 110). — Przemysłowe koszty sprzedaży (str. 111). — Skasowanie akcyz i opłat monopolowych (str. 112). — Praktyka i wykładnia prawa skarbowego (str. 113). — Kronika skarbowa (str. 114). — Ceny na zaprawy podłogowe i pasty do obuwia (str. 116). — Komunikaty (str. 117). — Kartoteka: Cen kontrola.

Reorganizacja naczelných władz gospodarki narodowej

Ustawa z dnia 10 lutego 1949 r. o zmianie organizacji naczelných władz gospodarki narodowej (Dz. U. poz. 43), która weszła w życie z dniem 16 lutego br. wprowadziła bardzo zasadnicze zmiany w organizacji naczelných władz gospodarki narodowej. Za władzę naczelną uznaje ustawa Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów jako organ rządu powołany do kierowania gospodarką narodową. Na czele Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów stoi przewodniczący, mianowany i odwoływany przez Prezydenta R. P. spośród członków rządu. Zastępcami przewodniczącego K. E. R. M. są z urzędu Ministrowie Skarbu i Rolnictwa i Reform Rolnych oraz zastępcy przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, mianowani i odwoływani również przez Prezydenta R. P. Stanowiska tych zastępców są równorzędne ze stanowiskami ministrów.

W skład K. E. R. M. poza przewodniczącym i jego zastępcami wchodzi ministrowie wymienieni w regulaminie, uchwalonym przez Radę Ministrów. Nie wchodząc w skład Komitetu Ekonomicznego, biorą udział w jego pracach przedstawiciele instytucji i organizacji gospodarczych, zawodowych i społecznych, stosownie do postanowień regulaminu.

Gospodarka narodowa w ustroju socjalistycznym opiera się na planowaniu. Dla celów planowania gospodarczego zostaje utworzona Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego oraz Wojewódzkie Urzędy Planowania Gospodarczego jako terenowe organa tej Komisji. Równocześnie zostaje zniesiony Centralny Urząd Planowania. Do zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego należy:

1. kierowanie całokształtem spraw państwowego planowania gospodarczego, w szczególności:

- a) opracowywanie narodowych planów gospodarczych,
- b) nadzór nad planowaniem gospodarczym wszystkich działów zarządu państwowego,
2. koordynowanie gospodarczej działalności wszystkich działów zarządu państwowego w szczególności w zakresie:
  - a) organizacji przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych i central spółdzielczo-państwowych,
  - b) ogólnych zasad kształtowania cen,
  - c) ogólnej polityki płac,
  - d) wykonania planu finansowego,
3. kierowanie sprawami planu technicznego w gospodarce narodowej i współpracy technicznej z zagranicą,
4. kontrolę wykonania narodowych planów gospodarczych,
5. opracowywanie zagadnień gospodarki narodowej z własnej inicjatywy albo na zlecenie Rady Ministrów lub Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów,
6. inne sprawy, które według przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie tej ustawy należały do zakresu działania Centralnego Urzędu Planowania.

Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego jest z urzędu przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Organizację P. K. P. G. określi statut uchwalony przez Radę Ministrów a rozporządzenie tejże Rady określi organizację i zakres działania terenowych organów P. K. P. G. oraz zasady współdziałania z nimi terenowych władz administracyjnych, organów wykonawczych związków samorządu terytorialnego i organizacji gospodarczych.

Ustawa nie zawiera postanowień co do planowania zagospodarowania przestrzennego kraju w

myśl dekretu z dnia 2. 4. 1946 (Dz. U. poz. 109) i dalszych aktów ustawodawczych w tej dziedzinie. Ze względu na powierzenie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego kierownictwa całością spraw państwowego planowania gospodarczego należy przypuszczać, że w przyszłości nastąpi zespolenie dotychczasowych władz planowania przestrzennego z Państwową Komisją Planowania Gospodarczego i jej terenowymi organami, ale zaznaczamy, że są to tylko przypuszczenia, które mogą się nie sprawdzić.

Daleko idąca zmiana nastąpiła w zakresie ministerstw gospodarczych. Mianowicie urząd ministra przemysłu i handlu został zniesiony, natomiast zostało utworzonych 6 nowych ministerstw, mianowicie: 1) Górnictwa i Energetyki, 2) Przemysłu Ciężkiego, 3) Przemysłu Lekkiego, 4) Przemysłu Rolnego i Spożywczego, 5) Handlu Wewnętrznego i 6) Handlu Zagranicznego.

Sprawy zastrzeżone właściwości prezesa Rady Ministrów lub prezesa Centralnego Urzędu Planowania w odniesieniu do statystyki państwowej,

Głównego Urzędu Statystycznego i Instytutu Gospodarstwa Narodowego przechodzą do zakresu działania przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Dla spraw szkolenia i przysposobienia zawodowego dla potrzeb gospodarki narodowej zostaje utworzony Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego, do którego zakresu działania nie wchodzi jednak szkolenie w rolnictwie. Na czele tego urzędu stoi prezes, mianowany i odwoływany przez prezesa Rady Ministrów na wniosek przewodniczącego K. E. R. M., któremu Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego podlega.

Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego, Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego oraz ministrowie powołani w miejsce zniesionego urzędu ministra przemysłu i handlu rozpoczną swoją działalność w terminach określonych rozporządzeniem Rady Ministrów, nie później jednak jak w 3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

St. W.

Wyjaśnienia w sprawach socjalnych

Pan Bernard G. — pow. Rybnik — 1 Pytanie: Pracuję z żoną w jednym przedsiębiorstwie. Do dnia 31. V. 1948 r. otrzymywała żona wynagrodzenie w/g grupy 6 tabeli płac dla pracowników umysłowych. Z dniem 1. VI. 1948 r. została zaseregowana do grupy 7 tabeli płac. W jej miejsce otrzymała grupę 6 inna pracowniczka tego samego wydziału bez wykształcenia z 2 letnią praktyką zawodową, podczas gdy żona ma maturę i 5 lat pracy zawodowej. Czy postępowanie Dyrekcji jest słuszne i czy dopuszczalne jest obniżenie poborów?

Nie znając motywów, którymi kierowała się Dyrekcja, nie możemy wypowiedzieć się czy postępowanie jej było słuszne czy nie. Natomiast sposób, w jaki obniżono pobory, był niedopuszczalny. Wysokość wynagrodzenia stanowi istotny warunek umowy o pracę. Zmiana warunków umowy o pracę może nastąpić tylko za normalnym 3 miesięcznym wypowiedzeniem. Jeżeli pracodawca warunku tego nie dopełnił, pracownik ma prawo niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę na zasadzie art. 31 lit. d) Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16. III. 1928 (Dz. U. R. P. nr 35, poz. 323). W myśl zaś art. 39 tegoż rozporządzenia pracownikowi umysłowemu należy się pełne wynagrodzenie za miesiąc, w którym umowa została rozwiązana i za następne 3 miesiące, jeżeli rozwiązanie przezeń umowy nastąpiło z winy pracodawcy; w wypadkach rozwiązania umowy o pracę na podstawie art. 31 lit. d) rozwiązanie następuje z winy pracodawcy, o ile z jego strony zachodzi zła wola, niedbalstwo lub inne podobne wypadki (Orzeczenie Sądu Najw. 71/34).

W przypadku jednak rozpoznawanym żona Pa. na utraciła już powyższe uprawnienia z powodu upływu czasu. Art. 36 powołanego rozporządzenia jak i orzeczenie S. N. 488/36 stwierdza, że samowolne obniżenie przez pracodawcę wynagrodzenia

pracownikowi uprawnia ostatniego do rozwiązania umowy w ciągu miesiąca od czasu otrzymania wiadomości o tym obniżeniu.

Pisze Pan dalej, że skutkiem tego, że pracujecie Państwo razem w jednym przedsiębiorstwie, jesteście krzywdzeni, gdy chodzi o wysokość wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, za które nie pracicie w/g przepracowanego czasu a tylko nagrodę z Dyrektorskiego Funduszu Nagród w/g uznania Dyrekcji łącznie z Radą Zakładową. Przy przyznawaniu tej nagrody ciągle bierze się pod uwagę fakt, że pracuje małżeństwo, więc i tak zarabiacie Państwo więcej aniżeli poszczególny pracownik utrzymujący całkowicie swoją rodzinę. Dodaje Pan dalej, że takie postępowanie odbiera Wam chęć do pracy, tym bardziej, że są równocześnie inni pracownicy umysłowi, których pobory przekraczają dochód łączny Państwa, a w stosunku do nich nie stosuje się odpowiedniej argumentacji. Prosi Pan o poradę jak postąpić.

Sądymy, że skoro ekwiwalent pracy w godzinach nadliczbowych przyznawany ze specjalnego funduszu nie odpowiada przepisom ustawy o czasie pracy z dnia 18. XII. 1919 r. w brzmieniu ogłoszenia z dnia 25. X. 1933 r. (Ok. nr 94 poz. 734) oraz dekretu z dnia 16. 5. 1945 (Ok. nr 21 poz. 117) (za pierwsze dwie godziny nadliczbowe — 50% dodatek do płacy normalnej — za dalsze nadgodzinyienne, w nocy, w niedziele i święta 100% dodatek) to należałoby zwrócić uwagę Dyrekcji, że pracę w nadgodzinach należy wynagradzać w myśl przepisu ustawy, która określa sposób obliczenia wynagrodzenia nie pozostawiając żadnej dowolności (oczywiście poza wyraźną zgodą stron). Przy zastosowaniu obliczenia ustawowego uniknie się przynajmniej wszelkich dowolnych interpretacji.

Student — Krotoszyn — Pytanie: 1) Czy rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 16 marca

1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych obowiązuje, mimo że w kodeksie zobowiązań z dnia 27. X. 1933 jest specjalny dział o umowie o pracę?

2) Czy ustawa z dnia 2 lipca 1924 w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet dotyczy w ogóle wszystkich zatrudnionych młodocianych i kobiet czy tylko tych zatrudnionych na mocy umowy?

ad 1) Wspomniane rozporządzenie należy do tzw. specjalnego umownego prawa pracy — dotyczy bowiem tylko umowy pracowników umysłowych. Art. III pkt. 10 kodeksu zobowiązań mówi: „pozostaje nadto w mocy ustawy o umowie o pracę poszczególnych kategorii pracowników...”

Kodeks zobowiązań zatem wyraźnie utrzymuje w mocy przepisy omawianego rozporządzenia.

ad 2) Art. 1 Ustawy z 1924 r. mówi: „W zakresie pracy młodocianych oraz kobiet zatrudnionych w zakładach pracy przemysłowych, górniczych hutniczych, w handlu, biurowości, komunikacji i przewozie oraz w innych zakładach pracy choćby na zysk nie obliczonych a prowadzonych w sposób przemysłowy niezależnie od tego, czy te zakłady pracy są własnością prywatną, państwową czy samorządową obowiązują.....”

Przepis tego artykułu mówi więc tylko o zatrudnionych, a zatem ustawa ma zastosowanie zarówno wtedy, gdy młodociani wzgl. kobiety zatrudnieni są na mocy umowy jak również w przypadku, gdy istnieje stosunek pracy na innej podstawie, np. nominacji.

L. W-icz — Zielona Góra — Pytanie: Byłem członkiem Zrzeszenia, które zawarło układ zbiorowy pracy. Z zrzeszenia tego wystąpiłem — czy muszę dalej układ ten respektować?

Przypuszczamy, że chodzi tu o zrzeszenie handlowe, gdyż zrzeszenia przemysłowe są organizacją przymusową i istnieje obowiązek należenia do odpowiedniego zrzeszenia branżowego.

Na zasadzie art. 18 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 241) układ ten nadal Pana obowiązuje i to na tak długo, jak długo jest nim związane zrzeszenie, do którego Pan należał. Jeżeli jednak obecnie zrzeszenie podpisze nowy układ albo protokół dodatkowy do układu dawnego, Pana obowiązującego, to nowy układ ani zmiany Pana nie dotyczą.

Przemysłowe koszty sprzedaży

II.

Mówiliśmy już, że w poszczególnych przedsiębiorstwach, nie tylko w branżach zachodzą bardzo duże rozbieżności w procentowym stosunku kosztów sprzedaży do ogólnych kosztów fabryki, wahając się w szerokich granicach od 6 do 40%.

Zjawisko to wymaga bliższego badania i oświetlenia szeregu momentów, które wywierają decydujący wpływ na te rozbieżności.

Przede wszystkim jest rzeczą zupełnie jasną, że rodzaj produkcji wywiera swój wpływ na dochodowość przedsiębiorstwa w sensie poniesionych nakładów i energii oraz osiąganego wpływu. Tu musimy rozróżnić wyrób artykułów o charakterze ogólnorynkowym od wyrobów przedmiotów specjalnych wyłącznie na zamówienia odbiorców.

Charakterystyczną cechą produkcji ogólnorynkowej jest zmienna wielkość zatrudnienia, zależna od sezonowości sprzedaży albo produkcji (co jaskrawo występuje w przemyśle spożywczym) ścisła technizacja urządzeń wytwórczych dostosowanych ściśle do własnego produktu oraz dość skomplikowany cały aparat organizacyjny przedsiębiorstwa.

Wreszcie wpływ masowości albo dużych serii produkcyjnych na kształtowanie się gospodarczych warunków wyrażających się w postaci malejących kosztów stałych na jednostkę wyrobu.

Na odwrót w produkcji na zamówienia odbiorców występują momenty obciążające przedsiębiorstwo wyższymi kosztami, wynikającymi z konieczności rozbudowy aparatu zbytu, wyższych kwalifikacji personelu, sprzedaży oraz równomierności zatrudnienia.

Wyżej omówione ogólne cechy przedsiębiorstw, pracujących w odmiennych warunkach dostaw swoich wyrobów, powodując porównawczo tak znaczne rozbieżności w wysokości kosztów sprzedaży dają się ująć w dwie zasadnicze grupy przyczyn. Z jednej strony będą tu wchodzić w grę metody zbytu i organizacji sprzedaży, z drugiej zaś warunki zewnętrzne rynku odbiorczego.

W obecnym modelu naszej gospodarki rynkowej mamy wszelkie możliwości wpływu i regulowania przebiegu tych zjawisk. Możliwe jest zaspokoić potrzeby przedsiębiorstwa, jak i nabywców. Możliwe jest zapewnienie równomiernego dopływu wyrobów na rynek o stałych cenach zabezpieczając egzystencję fabryki w postaci jej pełnego planowego zatrudnienia. Możliwe jest w interesie gospodarki zbytu uregulowanie szans sprzedaży i usunięcia trudności w zapewnieniu dostaw na rynek.

W wyniku powstają możliwości odpowiedniego, najwłaściwszego i najekonomiczniejszego doboru środków sprzedaży. Niewątpliwie, że zależnie od rodzaju wyrobów, charakteru odbiorców i sezonowości sprzedaży, środki te są najrozmaitszego charakteru i skala ich zastosowań nabiera kolosalnej rozpiętości.

Zastosowane środki muszą być dostosowane do warunków zbytu, charakteru zapytań i zamówień, dostaw, płatności, wielkości zapasów i ich asortymentu, dużej ilości małych dostaw czy też odwrotnie hierarchii sprzedaży na drodze: fabryka — konsument itd., dalej do szybkości realizacji produkcji, potrzeby reklamy bądź jej zbyteczności

i wreszcie sprzedaży towarów tzw. markowego czy anonimowego.

Analizując w dalszym ciągu koszty sprzedaży musimy wniknąć we wszystkie funkcje administracyjne związane ze zbytem a więc w:

ogólne kierownictwo przedsiębiorstwa,
korespondencję,
biuro dostaw i ekspedycję,
księgowość i kasę,
kierownictwo sprzedaży,
działy sprzedaży i zamówień,
biura faktur i reklamacji,
organizację reklamy, wystaw, targów itp.,
magazyny towarów i sprzedażne,
przedstawicielstwa i filie.

Niezależnie od tego musimy zdać sobie sprawę z organizacji zbytu w sensie ponoszonych nakładów w zależności od:

zbytu w/g rejonów (np. województw),
struktury odbiorców i sposobu dostawy,
kosztów osobnych stałych i dorywczych związanych z określonymi dostawami,
kosztów rzeczowych w postaci urządzeń, opakowań,
kosztów materiałów biurowych i formularzy,
kosztów ogólnego kierownictwa i kierownictwa sprzedaży,
kosztów tzw. zewnętrznych (transportu i porta),
kosztów podatku obrotowego, cła,
kosztów procentów i prowizji bankowych.

W rozważaniu powyższych składników wzięliśmy pod uwagę pewną skończoną grupę kosztów, które nazwiemy kosztami rodzajowymi, gdyż dają one obraz li tylko rodzaju ponoszonych kosztów.

W dalszym ciągu rozważymy tzw. koszty funkcjonalne zbytu.

inż. Jerzy Witowski

Skasowanie akcyz i opłat monopolowych

W oparciu o okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 31 grudnia 1948 r. Nr. D. V. 22700/3/48 podajemy do wiadomości Czytelników co następuje:

Z dniem 1 stycznia 1949 r. weszły w życie: 1. Rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie wejścia w życie art. 8 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku obrotowym oraz w sprawie specjalnego nadzoru podatkowego co do niektórych towarów, 2. zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 grudnia 1948 r. o poborze jednokrotnego podatku obrotowego od sprzedaży towarów przedsiębiorstw państwowych i pozostających pod zarządem państwowym podległych Ministerstwu Przemysłu i Handlu, 3. zarządzenie Ministra Skarbu o poborze jednokrotnego podatku obrotowego od sprzedaży towarów P. M. S., P. M. T., P. M. Solnego, P. M. Z., P. M. L. oraz od sprzedaży losów loterii fantowych.

W związku z powyższym:

1. zostają jednocześnie uchylone dotychczasowe akcyzy i opłaty monopolowe,

2. obrót towarami obciążonymi dotychczas akcyzą bądź opłatą monopolową zostaje objęty przepisami dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku obrotowym, a w szczególności w miejsce dotychczasowej akcyzy bądź opłaty monopolowej będzie pobierany podatek obrotowy od sprzedaży wspomnianych wyżej towarów,

3. należy stosować **odpowiednio** dotychczasowe przepisy, zawarte w prawie akcyzowym, postępowaniu akcyzowym, ustawach i rozporządzeniach o monopolach skarbowych oraz wszystkie oparte na tych rozporządzeniach zarządzenia, instrukcje i okólniki oraz przewidziane w tych przepisach **wzory ksiąg i druków**, o ile dotyczą nadzoru skarbowego nad towarami, podlegającymi dotychczas akcyzie bądź opłatom monopolowym oraz postępowania skarbowego w sprawach, dotyczących powyższych towarów. Przepisy te mają jednak zastosowanie tylko o tyle, o ile nie są sprzeczne z przepisami: a) dekretu o podatku obrotowym

(nowym) i b) wydanych na podstawie tego dekretu rozporządzeń.

Utrzymane w mocy dotychczasowe przepisy akcyzowo-monopolowe, dotyczące nadzoru i postępowania skarbowego, stosuje się „odpowiednio” to znaczy nie dosłownie, trzymając się ściśle litery tekstu, tylko zgodnie z intencją przepisów o podatku obrotowym, stosując w razie wątpliwości wykładnię na tle całości kształtu przepisów o podatku obrotowym, bez względu na możliwe drobne odchylenia od tekstu dotychczasowych przepisów akcyzowo-monopolowych, wynikające z odmienności zasad, na których oparte były te przepisy.

Przykładowo wskazać należy na następujące główne zmiany w dotychczasowym stanie prawnym w związku z przeprowadzoną reformą systemu podatkowego:

1. Chwila wprowadzenia towaru do tzw. **wolnego obrotu** przestaje być miarodajna dla powstania obowiązku podatkowego w podatku obrotowym. O obowiązku tym decydują przepisy dekretu o podatku obrotowym a w szczególności przepisy art. 5 i 6 tego dekretu, jeżeli idzie o obliczenie podstawy wymiaru.

2. Podstawą opodatkowania jest obrót, czyli cena uzyskana ze sprzedaży towaru oraz wartość sprzedażna deputatów pracowniczych, towarów pobranych do własnej konsumpcji i braków a nie jednostka towaru. Tym niemniej dalsza dokładna kontrola ilościowa i jakościowa towaru w dotychczasowych rozmiarach jest konieczna w celu skontrolowania ścisłości podanego przez podatnika obrotu.

3. Podatek płatny jest nie w chwili wprowadzenia towaru do tzw. wolnego obrotu, lecz w terminach określonych w dekrete o podatku obrotowym oraz wydanych na jego podstawie rozporządzeniach.

4. Znak akcyzowy (banderola, stempel) zostaje nadal utrzymany. Podatek jednak nie jest płatny z chwilą poboru dotychczasowego znaku akcyzo-

wego, ponieważ dotychczasowy znak akcyzowy stał się obecnie jedynie znakiem **kontrolnym**, jako pomocniczy środek do ilościowego ujęcia towaru. Podatnicy, z wyjątkiem przedsiębiorstw państwowych i pozostających pod zarządem państwowym obowiązani są jednak do uiszczenia przy poborze omawianych znaków **przedpłat** na zaliczki na podatek obrotowy w wysokości odpowiadającej dotychczasowej wartości akcyzowej (podatkowej) znaku. Powyższy znak pozostaje nadal drukiem ścisłego zarachowania i powinien podlegać dokładnej ewidencji na dotychczasowych zasadach.

Kwoty uiszczone po dzień 31 grudnia 1948 roku tytułem akcyzy przy poborze dotychczasowych opasek akcyzowych, znajdujących się jako zapas w powyższym dniu w wytwórniach i w wolnych składach akcyzowych zarówno w stanie nieoklejonym, jak i oklejone na opakowaniu towaru — podlegają zarachowaniu na podatek obrotowy.

5. Wszelkie zezwolenia podatkowe oparte na dotychczasowych przepisach akcyzowo-monopolowych przestały obowiązywać.

6. Obecne przepisy nie przewidują zwrotu podatku obrotowego od sprzedaży towarów, zużytych do wytworzenia produktów, wywiezionych następnie za granicę.

7. Obecne przepisy nie znają dotychczasowej instytucji tzw. „węzła akcyzowego” lub „węzła opłaty monopolowej” a w szczególności będącego konsekwencją pozostawiania towaru pod węzłem akcyzy lub opłaty monopolowej — odroczenia płatności podatku obrotowego aż do czasu wydania towaru do tzw. „wolnego obrotu”. Tym samym obecne przepisy zabraniają przekazywania towaru z przedsiębiorstwa do przedsiębiorstwa pod węzłem akcyzy lub opłaty, czyli bez uiszczenia podatku (opłaty) z wyjątkiem tzw. obrotu wewnętrznego.

Podatek płatny jest w określonych terminach.

Natomiast pozostają w mocy **specjalny nadzór** i odrębne postępowanie stosowane do obrotu towarami pod tzw. węzłem akcyzy (opłaty) w odniesieniu do towarów podlegających dotychczas akcyzie lub opłacie monopolowej: a) od chwili wytworzenia do chwili wydania towaru z wytwórni, b) w czasie przewozu, przerobu, zużycia lub magazynowania — jeżeli towar został całkowicie lub częściowo zwolniony od podatku albo jeżeli zastosowano stawkę niższą od najwyższej stawki podatku, przewidzianej dla danego towaru, w zależności od jego przeznaczenia.

8. Obecne przepisy nie przewidują kredytowania podatku obrotowego.

9. Przez przedsiębiorcę należy rozumieć podatnika, zaś przez zastępcę pełnomocnika płatnika.

10. Przewidzianych w dotychczasowych księgach akcyzowych rubryk, przeznaczonych dla wpi-

sywania stawki akcyzowej (opłaty), sumy należnej i uiszczonej akcyzy oraz nadpłat i zaległości — nie należy wypełniać. Księgi te mają służyć tylko do kontroli ilości i rodzaju towaru oraz chwili wydania go z przedsiębiorstwa. Z tymi samymi ograniczeniami należy sporządzać i przysyłać władzy podatkowej odpisy ksiąg na dotychczasowych zasadach.

11. Na przesyłki dotychczasowych towarów akcyzowo-monopolowych należy nadal wystawiać świadectwa przewozowe na dotychczasowych zasadach.

12. Dotychczasowe stałe nadzory akcyzowo-monopolowe przedsiębiorstw pełnią swe funkcje nadal na dotychczasowych zasadach i w tych samych rozmiarach.

13. Również pozostają w mocy dotychczasowe przepisy akcyzowe — jeżeli przewidują obowiązek uzyskania zezwoleń na dokonywanie pewnych czynności lub zgłoszenie pewnych czynności, sprawdzenie (weryfikacje) przedsiębiorstwa albo określają pomieszczenia, urządzenia, przyrządy i naczynia przedsiębiorstw, surowce, jakich wolno używać do wyrobu towarów, podlegających dotychczas akcyzie, warunki wyrobu tych towarów jak również zakazy i ograniczenia, obowiązki i skutki ich niewykonania, koszty stałego nadzoru, stan, formę, opakowanie i oznaczanie towaru (etykiety, znaki podatkowe), sposób prowadzenia ksiąg, kontroli produkcji i obrotu, badania towaru, czynności organów służbowych przy wysyłce, odbiorze, skazaniu lub niszczeniu towaru itp. — w odniesieniu do omawianych wyżej towarów.

14. Zwolnienia i ulgi w zakresie towarów, podlegających akcyzie lub opłacie monopolowej nie mające charakteru zwolnienia podatkowego, udzielone do dnia 31 grudnia 1948 r. z ważnością na rok 1949 lub bez czasowego ograniczenia — pozostają nadal ważne aż do odwołania.

15. Przy tej sposobności należy zwrócić uwagę na przepisy ustawy z dnia 18 listopada 1948 roku o produkcji win, moszczów winnych i miodów pitnych oraz o obrocie tymi produktami, wchodzącej w życie z dniem 13 marca 1949 r.

Ustawa wprowadza bowiem w stosunku do obecnego stanu prawnego zasadnicze zmiany, znajdujące swój oddźwięk w zakresie dotychczasowych przepisów o akcyzie od napojów winnych, jak np. zmiana granicy zawartości alkoholu w winie, wprowadzenie jako nowej kategorii napojów winnych tzw. moszczów winnych, zakaz produkcji win rodzynkowych i sztucznych, określenie jakości wyrobów winnych itp. Zapoznanie się z powyższą ustawą (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 462) jest nieodzowne w celu uniknięcia niewłaściwego stosowania utrzymanych w mocy przepisów o opodatkowaniu napojów winnych oraz zapobieżeniu dwutorowości (niektóre zagadnienia są uregulowane w obydwu przepisach).

Praktyka i wykładnia prawa skarbowego

Nabycie spadku — podatek dochodowy.

B. N. z B. N.

Pytanie: Czy spadkobierca, który odziedziczył źródło dochodu może przy zeznaniu o dochodzie

z tego źródła osiągniętym odjąć od tego dochodu (oczywiście jednorazowo) wszystkie koszty, które towarzyszyły osiągnięciu tego źródła dochodu (np. podatek spadkowy, opłaty sądowe z tytułu

wpisów do ksiąg wieczystych oraz notarialnej) i to w tym roku podatkowym, w którym uiszczył owe opłaty?

Nie — a to z następujących względów: Stosownie do postanowień dekretu o podatku dochodowym, kosztami uzyskania przychodów z poszczególnego źródła są wszelkie koszty poniesione w celu osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów".

Jeżeli idzie o sam podatek spadkowy (podatek od nabycia praw majątkowych w części dotyczącej nieodpłatnego nabycia), to art. 11 (obecnie art. 14) dekretu o podatku dochodowym wyraźnie wymienia go jako nie mogący stanowić kosztu uzyskania przychodów.

Tak więc dekret wprowadza — odmiennie od ustawy dotychczasowej — wyraźne ograniczenie potrącalności podatku spadkowego, który dotychczas nie był potrącalny jedynie na zasadzie wnioskowania a contrario, tzn. iż nie był wymieniony w ustawie jako wydatek potrącalny.

To samo dotyczy pozostałych wydatków związanych nie z przychodami, a z utworzeniem albo nabyciem (w omawianym przypadku nabyciem nieodpłatnym w drodze spadkobrania) samego źródła tych przychodów, chociażby nawet nie były taksatywnie wymienione w dekrecie o podatku dochodowym.

Jest to zasada ogólna, która wypływa chociażby z założenia, że dekret o podatku dochodowym w rozdziałach: „przedmiot opodatkowania” oraz „zwolnienia przedmiotowe” stoi na stanowisku, iż dochodem podatkowym jest suma nadwyżek z poszczególnych źródeł przychodów znanych dekretowi; natomiast nie wlicza do dochodu nadzwyczajnych wpływów majątkowych w postaci spadków, legatów, darowizn itp.

Dzieje się tak dlatego, iż wpływy te stają się dopiero źródłami przychodów oraz podatku dochodowego. Stąd też i analogiczne ubytki majątkowe, jak: wypłaty spadków, legatów, darowizn itp. muszą być traktowane jako wydatki czynione z substancji majątkowej a nie z dochodu, chociażby podatnik czynił je faktycznie ze swego dochodu.

Wydatki takie niewątpliwie nie ciążyą na źródłach dochodu podlegającego podatkowi i nie pozostają w związku gospodarczym z tymi źródłami.

Wyraźniej ustalały to przepisy starej ustawy o podatku dochodowym stanowiąc, iż z przycho-

dów osiągniętych z poszczególnych źródeł nie mogą być m. innymi potrącone „wydatki i straty nie związane z osiągnięciem dochodu”. Potrącalność kosztów osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia przychodów z poszczególnych źródeł należy oceniać w każdym przypadku z osobna, przy wzięciu pod uwagę następujących zasad ogólnych: kosztami połączonymi z uzyskaniem przychodu, są tylko wydatki, poniesione w tym celu, aby z danego źródła osiągnąć przychód, nie zaś wydatki, związane z nabyciem samego źródła przychodów, z jego powiększeniem lub ulepszeniem.

Wynika to nie tylko z postanowień dekretu, lecz również z ustawowego pojęcia dochodu podatkowego, który bynajmniej nie pokrywa się z pojęciem dochodu handlowego.

Przecież już sam sposób użyty w art. 10 dekretu do określenia tych wydatków jako kosztów osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia przychodów dowodzi, że istota rzeczy polega na tym, aby nie włączyć do nich wszystkich takich wydatków, których dane źródło przychodów nie wymagało do swego, nie mniej niż przed tym sprawnego funkcjonowania i dawania przychodu, to znaczy, do zapobieżenia jego pogorszeniu.

Przy kwalifikacji wydatku jako potrącalnego kosztu decyduje przede wszystkim jego przeznaczenie, a nie grają istotnej roli jego celowość i skuteczność jako elementy jego przydatności.

Wprawdzie ocena tych elementów pozostawiona być musi z natury rzeczy podatnikowi, ocena jednak elementu istotnego, jakim jest przeznaczenie wydatku, należy do władzy skarbowej, której przysługuje prawo badania tego przeznaczenia i prawo kwalifikowania kosztów ze stanowiska obowiązujących przepisów o podatku dochodowym.

Stwierdzenie to znajduje swe uzasadnienie w dotychczasowych poglądach panujących w judykaturze a nadto w praktyce administracyjnej.

Zagadnienie to może być jeszcze naświetlone przykładami z zakresu judykatury, dotyczącymi kosztów procesów związanych ze źródłem przychodu: N. T. A. z dnia 25. 11. 1933 L. Rej. 2346/33, z dnia 28. 4. 1937 L. Rej. 8737/37 wypowiedział zasadę, iż nadają się do potrącenia koszty związane z uzyskaniem samego tylko dochodu, natomiast nie nadają się do potrącenia wydatki związane ze źródłem dochodu, czyli majątkiem, dającym przychód.

Z. M.

Kronika skarbowa

Przedpłaty na podatek obrotowy i dochodowy od koncesjonowanych hurtowników branży mięsnej

W ramach nowej struktury organizacyjnej rynku mięsnego — na podstawie art. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych — udziela Minister Przemysłu i Handlu koncesjonowanym kupcom branży mięsnej na szczeblu hurtu zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw, których przedmiot stanowi skup zwierząt gospodarskich: trzody chlew-

nej, bydła, owiec, kóz i koni dla celów rzeźnych na określonym obszarze oraz handel hurtowy tymi zwierzętami, mięsem i tłuszczem pochodzącym z uboju tych zwierząt na obszarze całego Państwa.

Ministerstwo Skarbu — w odniesieniu do tych podatników, którzy wykazą się tego rodzaju zezwoleniami, zarządziło reskryptem z dnia 20 listopada 1948 r. Nr D. V. 19909/1/48 aż do odwołania, by przy poborze przedpłat na podatek obrotowy i dochodowy w myśl rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 6 września 1947 r. o obliczaniu i pobo-

rze przedpłat na podatek obrotowy i dochodowy od podatników branży mięsnej, pobierane były przedpłaty od omawianych koncesjonowanych hurtowników — nie w wysokości 7% wartości zwierzęcia rzeźnego lub mięsa, lecz w wysokości 4,5%.

Jeżeli chodzi o tych podatników omawianej grupy, którzy zakupują żywiec bezpośrednio u producentów rolnych, to zniżona 4,5% stawka przedpłaty ma być pobierana wtedy, gdy hurtownicy dokumentują ten zakup dowodami, wykazującymi imię, nazwisko i dokładny adres producenta-dostawcy.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu uchyliło indywidualne zwolnienia od obowiązku wpłacania przedpłat, udzielone byłym dostawcom mięsa dla Funduszu Apropizacyjnego zarządzeniem z dnia 5 lutego 1948 roku.

Jeżeli chodzi o omawiane wyżej dokumentowanie zakupu u producentów rolnych, to istotę wymogu dokumentowania zakupu stanowi zabezpieczenie jawności obrotów oraz konkretnej dokumentacji wyjściowej ceny towaru, sposób przedstawiania zaś władzom skarbowym dowodów zakupu dla celu uzyskania prawa do zniżonej przedpłaty i dla celu kontroli prawdy materialnej i zupełności tych dowodów może być dwojaki.

Poszczególni zainteresowani podatnicy obowiązani są przedstawiać uwierzytelnione **przez siebie** odpisy dowodów zakupu lub odpowiednie wykazy dowodów zakupu:

a) bądź za pośrednictwem płatnika przedpłat przy każdorazowych ubojach (ogłędzinach) — co do danej partii żywca, poddawanej ubojowi (ogłędzinom),

b) bądź bezpośrednio właściwemu dla podatku obrotowego urzędowi skarbowemu (rewizyjnemu) równocześnie z deklaracjami miesięcznymi na zaliczki podatku obrotowego za dany miesiąc — co do żywca, poddanego ubojowi (ogłędzinom) w odpowiadającym zadeklarowaniu miesiącu, z równoczesnym wniesieniem podania o wydanie przez urząd zaświadczenia, stwierdzającego prawo do korzystania ze zniżonej przedpłaty.

Płatnik przedpłat zastosuje zniżone przedpłaty:

a) w przypadku pierwszym — ściśle według przedstawionych mu i pozostawionych mu odpowiednich odpisów dokumentów zakupu (wykazów zakupu),

b) w przypadku drugim — na podstawie okazanego mu do wglądu **ważnego** zaświadczenia urzędu, stwierdzającego prawo do zniżonej przedpłaty.

ZWOLNIENIE OD KONTROLI ILOŚCIOWEJ CUKIERNICTWA

Ministerstwo Skarbu zwolniło podatników prowadzących przedsiębiorstwa cukiernicze od obowiązku prowadzenia w okresie od 1 kwietnia 1948 r. do końca 1948 r. kontroli ilościowej określonej w rozporządzeniu o księgach.

Pod pojęciem przedsiębiorstwa cukierniczego należy rozumieć takie przedsiębiorstwo, w którym mistrz cukierniczy (posiadający kartę rzemieślniczą) sprzedaje do konsumpcji na zewnątrz czy do

konsumpcji na wewnątrz (na miejscu) przy stolikach wyroby cukiernicze pochodzące z jego własnej pracowni cukierniczej z dodatkiem zwyczajowo przyjętych przy konsumpcji tychże wyrobów, napojów gorących i mrożonych (np. mleka, czekolady, kawy, herbaty, itp.) oraz lodów, wody sodowej, lemoniady, mazażranu itp.

Powyższe zwolnienie nie pozbawia władzy podatkowej prawa stosowania przepisów art. 89, ust. 2 dekretu o postępowaniu podatkowym w stosunku do podatników, co do których zostanie stwierdzone, że ich obroty i dochody (albo tylko obroty i tylko dochody) są znacznie niższe od znanego lub wynikającego z ksiąg handlowych przeciętnego obrotu lub dochodu innych podatników, prowadzących przedsiębiorstwo cukiernicze.

NOWA FORMA KONTROLI SKARBOWEJ NA PODSTAWIE KWITÓW KASOWYCH

Na podstawie porozumienia między Ministerstwem Skarbu i Ministerstwem Poczty i Telegrafów ustalono nowe formy współdziałania ogółu obywateli w akcji kontroli obrotów kupiectwa i innych podatników, obowiązanych do wydawania kwitów z bloczków kasowych urzędowego nakładu.

Intencją Ministerstwa Skarbu jest, by kupujący i korzystający z usług nie tylko domagali się wydawania kwitów z bloczków urzędowego nakładu, lecz żeby następnie otrzymane kwity wrzucali do skrzynek pocztowych w celu dostarczenia ich urzędom skarbowym. Poczta ma obowiązek dostarczania tych kwitów urzędowi skarbowemu, przy czym osoby wrzucające kwity do skrzynek pocztowych nie ponoszą z tego tytułu żadnych opłat pocztowych.

W zakładach pracy są już zainstalowane specjalne skrzynki koloru zielonego, przeznaczone do wrzucania kwitów z bloczków kasowych urzędowego nakładu.

PRACE PRACOWNIKÓW TECHNICZNYCH Z UMÓW O DZIEŁO LUB ZLECENIE OBOWIĄZEK PODATKOWY

Cały szereg instytucji i przedsiębiorstw zawiera z zatrudnionymi u nich pracownikami technicznymi (architektami, inżynierami, technikami) na podstawie przepisów kodeksu zobowiązań umowy o dzieło lub umowy zlecenia w sprawach o wykonanie lub wykonywanie prac technicznych (projektów, planów, kosztorysów itp.).

Wykonywane przez wymienionych pracowników na podstawie umów o dzieło lub umów zlecenia prace techniczne dla pracodawców lub innych osób publicznych (urzędów instytucji, przedsiębiorstw państwowych) mają charakter prywatnoprawnych, zawodowych odpłatnych świadczeń w rozumieniu dekretu o podatku obrotowym i podlegają zatem podatkowi obrotowemu.

Prace, o których wyżej mowa, wchodzą w zakres zajęć zawodowych, będących źródłami przychodów w rozumieniu dekretu o podatku dochodowym. Na wykonujących te prace pracownikach technicznych ciąży więc w myśl przepisów dekretu o podatku dochodowym obowiązek opłacania po-

datku dochodowego od dochodów osiągniętych ze wspomnianych prac.

Z uwagi na specjalny charakter tych prac i ich znaczenie dla odbudowy Kraju — w szczególności dla odbudowy Ziemi Odzyskanych — Ministerstwo Skarbu poleciło zarządzeniem z dnia 25 listopada 1948 r. Nr D. V. 17662/3/48 do czasu dokonania wymiarów podatku obrotowego wstrzymać omawianym pracownikom technicznym urzędów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych na **Ziemiach Odzyskanych** pobór podatku obrotowego (zaliczek na podatek obrotowy), należnego od obrotów z tytułu prac technicznych wykonanych lub wykonywanych przez wymienionych pracowników osobiście (bez utrzymywania w tym celu biur i bez zatrudniania pracowników) na podstawie zawartych przez nich z ich władzami służbowym i pracodawcami) lub innymi urzędami, instytucjami bądź przedsiębiorstwami państwowymi na Ziemiach Odzyskanych umów o dzieło lub umów zlecenia, za okres do 31 grudnia 1948 r.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu upoważniło Izby Skarbowe do umorzenia należności w podatku obrotowym (po dokonaniu wymiaru rocznego) przypadających od obrotów z tytułu omawianych prac technicznych. Pracownicy ci obowiązani są jednak opłacać w myśl przepisów dekretu o podatku dochodowym, podatek dochodowy od dochodów z tytułu wykonania lub wykonywania wymienionych wyżej prac.

Pracowników tych nie należy pociągać do obowiązku nabywania kart rejestracyjnych z tytułu wykonywania omawianych prac technicznych, wszczęte zaś dochodzenia z tytułu nieposiadania kart rejestracyjnych będą umorzone.

Zwracamy uwagę na odmienne uregulowanie zagadnienia obowiązku podatkowego z tytułu wykonywania tzw. prac zleconych w ustawie o podatku od wynagrodzeń obowiązującej od dnia 1 stycznia 1949 r. Projekt tego uregulowania podaliśmy do wiadomości Czytelników w Nr 48 „Tygodnika Gospodarczego z r. 1948 — strona 563.

Ceny na zaprawy podłogowe i pasty do obuwia

Zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu — Biuro Cen — z dnia 25 stycznia 1949 roku L. dz. CE/IV/2/197 ustaliło następujące ceny na

zaprawy podłogowe i pastę do obuwia dla *produkcji prywatnej i spółdzielczej*:

Cena zaprawy podłogowej w opakowaniu à 1 kg i 0,5 kg

L. p.	Nazwa artykułu	Opakowanie	Waga 1 pudełka	Cena w zł za 1 pudełko		
				fabryczna	hurtowa	detaliczna
1.	Zaprawa terpentynowa bezbarwna	pud.	1 kg	562	635	786
2.	Zaprawa terpentynowa bezbarwna	„	0,5 kg	303	342	425
3.	Zaprawa terpentynowa kolorowa	„	1 kg	424	479	595
4.	Zaprawa terpentynowa kolorowa	„	0,5 kg	228	258	320
5.	Zaprawa terpentyn.-benzynowa bezbarwna	„	1 kg	466	527	655
6.	Zaprawa terpentyn.-benzynowa bezbarwna	„	0,5 kg	251	284	350
7.	Zaprawa terpentyn.-benzynowa kolorowa	„	1 kg	356	402	500
8.	Zaprawa terpentyn.-benzynowa kolorowa	„	0,5 kg	191	216	270

Ceny past do obuwia w opakowaniach drobnych bez względu na kolor

L. p.	Nazwa towaru	Opakowanie	Waga 1 toz.	Waga 1 pud.	Cena w zł za 1 pudełko			cena pud. dla konsumenta
					fabrycz.	hurtowa	detal.	
1.	Pasta do obuwia „Extra”	pud.	300 g	25 g	429	485	600	50
2.	Pasta do obuwia „Extra”	„	600 g	50 g	686	775	960	80
3.	Pasta do obuwia „Extra”	„	900 g	75 g	1003	1133	1405	117
4.	Pasta do obuwia Terpent.-Montan	„	300 g	25 g	258	291	360	30
5.	Pasta do obuwia Terpent.-Montan	„	600 g	50 g	410	463	574	48
6.	Pasta do obuwia Terpent.-Montan	„	900 g	75 g	580	655	812	68

Ceny powyżej ustalone obowiązują na pasty do obuwia produkowane wg. następujących receptur orientacyjnych:

Pasta do obuwia „Extra”

Wosk pszczeły i wysokotopliwy	12 %
Montan	7 %
Parafina	18 %
Terpentyna, balsam. rafinowana	67 %
Barwniki	1 %

Pasta do obuwia „Terpentynowo-montanowa”

Terpentyna	72 %
Montan	18 %
Parafina lub jej pochodne	13,5%
Oleina	0,5%
Nigrozyna	1,0%

z uwzględnieniem 5% na manco.

Pasty emulsyjne (wodne) dopuszcza się do obrotu handlowego do dnia 1 maja 1949 r. z tym, że cena tych past nie może przekroczyć cen stosowanych na te gatunki w dniu 31 grudnia 1948 r.

Do dnia 1 maja 1949 r. dopuszcza się do obrotu handlowego pasty do obuwia poniżej wyszczególnione w pudełkach o zawartości 20, 40, 65 g według cen następujących:

L. p.	Nazwa towaru	Opakowanie	Waga 1 tuż.	Waga 1 pud.	Cena w zł. za 1 tuż.			Cena 1 pud. dla konsum.
					fabrycz.	hurtowa	detaliczna	
1.	Pasta terpentynowa czarna	pud.	240 g	20 g	280	319	395	33
2.	Pasta terpentynowa czarna	"	480 g	40 g	444	502	623	52
3.	Pasta terpentynowa czarna	"	780 g	65 g	664	750	930	78
4.	Pasta terpentynowa kolorowa	"	240 g	20 g	300	339	420	35
5.	Pasta terpentynowa kolorowa	"	480 g	40 g	484	547	678	56
6.	Pasta terpentynowa kolorowa	"	780 g	65 g	709	801	993	83
7.	Pasta terpentyn.-benzynowa czarna	"	240 g	20 g	230	260	322	27
8.	Pasta terpentyn.-benzynowa czarna	"	480 g	40 g	360	407	505	42
9.	Pasta terpentyn.-benzynowa czarna	"	780 g	65 g	540	610	750	63
10.	Pasta terpentyn.-benzynowa kolorowa	"	240 g	20 g	247	279	346	29
11.	Pasta terpentyn.-benzynowa kolorowa	"	480 g	40 g	400	452	560	47
12.	Pasta terpentyn.-benzynowa kolorowa	"	780 g	65 g	600	678	840	70
13.	Pasta terpentyn.-montanowa	"	240 g	20 g	230	260	322	27
14.	Pasta terpentyn.-montanowa	"	480 g	40 g	360	407	505	42
15.	Pasta terpentyn.-montanowa	"	780 g	65 g	540	610	756	63
16.	Pasta „Extra”	"	240 g	20 g	395	446	552	46
17.	Pasta „Extra”	"	480 g	40 g	618	698	865	72
18.	Pasta „Extra”	"	780 g	65 g	935	1056	1310	109

Do past kolorowych zalicza się pastę bezbarwną.

Stosownie do zarządzenia M. P. i H. — Biura Cen z dnia 13. XII. 1948 r. znak CE/IV/2/1100 — cena detaliczna, waga netto oraz nazwa gatunku pasty winny być umieszczone na opakowaniu bezpośrednim.

Nazwy nowoprowadzonych gatunków past do obuwia winny być określone zwrotami: pasta „Extra” i pasta „Terpentynowo-Montanowa”.

W pudełkach o zawartości 65 g — dopuszczalne jest manco do 2 g.

Zaprawy do podłóg i pasty do obuwia nie objęte powyżej wymienionymi gatunkami i opakowaniem będą mogły być wprowadzone do obrotu handlowego jedynie po zatwierdzeniu ich cen przez Biuro Cen Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Komunikaty

Księgowanie inwestycji

Odrębne plany gospodarcze dla działalności inwestycyjnych i działalności pozainwestycyjnych wymagają ścisłego rozgraniczenia obrotów dokonywanych dla tych dwóch celów. Jednostki gospodarcze przeprowadzające inwestycje, objęte planem, obowiązane są do równoczesnego wykonywania planów finansowo-gospodarczych ustalających nakazy dotyczące działalności eksploatacyjnej. Inwestorzy są jednak zobowiązani do rozgraniczania i oddzielnego księgowania środków finansowych przeznaczonych na inwestycje od środków finansowych zużywanych w zakresie normalnej działalności urzędów lub normalnego ruchu zakładu, tj. na eksploatację.

Roczne plany gospodarcze stanowią każdy zamkniętą dla siebie całość. Dla tego też inwestor winien zważać na to, by wykonywanie rocznego planu rzeczowego dokonywane było z tych środków finansowych, które są przeznaczone na ten sam rok. Ustawa zezwala na wykonywanie inwestycji poza termin roku kalendarzowego

jeszcze w okresie do 31 marca roku następnego (okres ulgowy). W ciągu tych trzech miesięcy jednak inwestor otrzymuje do wykonania również plan inwestycyjny dotyczący następnego roku. Jeżeli więc inwestor nie zdołał wykonać planu inwestycyjnego np. 1948 r. do dnia 31 grudnia 1948 r. i korzysta z okresu ulgowego, wtenczas w okresie od stycznia do marca 1949 r. prowadzi prace równocześnie na podstawie dwu planów inwestycyjnych, bo 1948 i 1949 r. Gospodarka, księgowość i sprawozdawczość w okresie tych trzech miesięcy musi być całkowicie oddzielona dla obydwu planów.

Łatwo jest popełnić błąd w wypadkach, gdy na wykonanie roboty inwestycyjnej zużyte zostały środki finansowe otrzymane z innych źródeł, mianowicie ze środków własnych inwestora. Zużycie środków własnych występuje bowiem również wtedy, gdy inwestor na wykonanie inwestycji wprowadzi nie zużyte pieniądze pochodzących z eksploatacji, lecz na ten cel zużyje materiał, który posiada a którego nie zakupił ze środków finansowych inwestycyjnych. Materiał znajdujący się w magazynie lub na składzie, na-

były ze środków przeznaczonych na finansowanie eksploatacji stanowi majątek obrotowy przedsiębiorstwa równoważący odpowiednie środki finansowe eksploatacyjne. Zużycie takiego materiału na inwestycje jest więc zużyciem środków eksploatacyjnych, mimo iż nie powoduje wydatku pieniężnego.

Aby nie naruszać rozdziału obydwu rodzajów środków, trzeba przez odpowiednie przeksięgowanie wyrównać lukę, która powstała na koncie środków eksploatacyjnych. Trzeba więc na podstawie kartoteki wartościowej magazynu wycenić wartość zużytego materiału i odpowiednią kwotę przelać z konta inwestycyjnego na konto eksploatacyjne.

Kredyty inwestycyjne wygasają 31 marca

Kredyty inwestycyjne przewidziane w państwowym planie inwestycyjnym na rok 1948 winny być zrealizowane najdalej do dnia 31. III. 49 r. Termin ten nie zostanie przedłużony.

Wyrób poduszek do stempli — przemysłem wolnym

Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Dep. Przemysłu Miejscowego pismem z dnia 7. 2. 1949 P. M. IV./1/1/13 zaliczyło „wyrób poduszek do stempli” do przemysłu wolnego.

Węgiel i koks dla drobnych odbiorców przemysłu prywatnego.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zawiadamia przedsiębiorstwa przemysłowe prywatne, pobierające dotychczas węgiel i koks przemysłowy w drobnych ilościach z kontyngentów Izby na cele przemysłowe, że zapasy tego węgla w składach opałowych zostają całkowicie zlikwidowane.

Zaopatrywanie tych odbiorców w węgiel i koks będzie się odbywać przez przydział tych produktów węglowych wagonowo na kilka miesięcy z góry. Wnioski o przydział należy przysyłać do Izby Przemysłowo-Handlowej (Poznań, ul. Mickiewicza nr 31). — O ile jednak miesięczne zapotrzebowanie produktów węglowych tych drobnych odbiorców *nie przekracza 2½ tony*, odbiorcy ci winni zaopatrywać się w węgiel na wolnym rynku.

Celem przyspieszenia likwidacji posiadanych jeszcze zapasów w składach opałowych mogą przedsiębiorstwa przemysłowe prywatne zaopatrzyć się w węgiel i koks na *cele przemysłowe* po cenie:

węgiel gruby	3.000,— zł
węgiel średni	2.150,— zł
koks średni	3.750,— zł

zgłaszając bezpośrednio w niżej wymienionych składach opałowych swoje zapotrzebowanie.

Zapasy te znajdują się na składach:

Poznań — Kowalski i Koźlicki, ul. Magazynowa (koks),

Kościan — Gracjan Buszewicz, ul. Młyńska 3 (węgiel),

Kalisz — Dom Roln.-Handlowy „Rolnik”, ul. Majkowska 10 (węgiel),

Kalisz — J. Pawlik, ul. Kościuszki 7 (węgiel),

Krotoszyn — Skład Paliwa CZPPW, Oddz. Kalisz, ul. Osadnicza (węgiel),

Leszno — Piotr Miękićki, Skład węgla, ul. Słowiańska 21 (węgiel),

Gniezno — Skład Opalowy, K. Ciesielski i Syn, ul. Sienkiewicza 4 (węgiel),

Jarocin — Skład Opalowy, A. Świerkowski, ul. Poznańska nr 1 (węgiel).

Wykaz osób prawnych prawa publicznego — a zwolnienia lokali użytkowych od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lutego 1949 r. w sprawie wykazu osób prawnych prawa publicznego, których lokale użytkowe zwolnione są od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

Na podstawie § 6 lit. d) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 1948 r. w sprawie zwolnień i ulg w opłacaniu czynszów za najem lokali mieszkalnych oraz zwolnień od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 374) ustalam, że od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej zwolnione są lokale użytkowe zajmowane przez niżej wymienione osoby prawne prawa publicznego:

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oraz jego Oddziały
2. Ubezpieczalnie Społeczne
3. Spółka Bracka w Tarnowskich Górach oraz jej oddział w Wałbrzychu
4. Kasa Bratnia Górników w Sosnowcu
5. Centrala Zaopatrywania Instytucyj Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie
6. Zakład Osiedli Robotniczych i jego Dyrekcje
7. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych
8. Komunalne Kasy Oszczędności
9. Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu
10. Naczelna Rada Adwokacka oraz Izby Adwokackie
11. Izby Notarialne
12. Naczelna Izba Lekarska i Okręgowe Izby Lekarskie, Izby Lekarsko-Dentystyczne oraz Izby Aptekarskie
13. Izby Przemysłowo-Handlowe
14. Izby Rzemieślnicze
15. Związek Izb Rzemieślniczych
16. Morski Instytut Rybacki
(Monitor Polski Część A Nr A-6 z dn. 14 lutego 1949).

Rozgraniczenie przedsiębiorstw fabrycznych od rzemieślniczych w przedsiębiorstwie warzywno-owocowym

(BMP — 27. I). W uwzględnieniu wniosku Związku Izb Rzemieślniczych R. P. Izby Przemysłowo-Handlowej i wnioskodawcy Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Przetwórczo-Warzywno-Owocowego w sprawie rozgraniczenia przedsiębiorstw fabrycznych od rzemieślniczych, trudniących się przetwórstwem warzywno-owocowym Departament Przemysłu Miejscowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu ustalił następujące kryteria: 1) do przemysłu fabrycznego zalicza się przedsiębiorstwa, które stosują do przerobu wa-

rzyw i owoców: a) parę wodną lub b) maszyny (prasę hydrauliczną, zamykarki do puszek, prasę mechaniczną itp.) i których dzienna zdolność produkcyjna przekracza 2 tys. kg przeznaczonych do przerobu surowca. 2) przedsiębiorstwo o zdolności i urządzeniach mniejszych aniżeli określone w pkt. 1 — należy zaliczyć do rzemiosła.

BIURO TECHNICZNO - HANDLOWE
INŻ. T. KRENZ
 POZNAŃ, Plac Wolności 11, tel. 34-72

Sprzedaje — kupuje
obrabiarki — motory — maszyny
i artykuły techniczne.

Uwaga!

Odpluskwiamy gazem
 mieszkania, hotele, baraki,
 magazyny itp.

Tępiemy radykalnie
 pod gwarancją
 szczury, myszy, karaluchy itp.

Przyjmujemy
 wszelkie meble do odpluskwania.

Zakład tępienia szkodników
„Wiel-Chemia“

Poznań, Garbary 52, tel. 43-30 (nat. Szyperskiej)

Papiery kancelaryjne, przebitkowe
 bloki korespondencyjne, rysunkowe, segregatory, kołoteczki, skoroszyty, teczki do akt i bruliony poleca

Wytwórnia Art. Papier. i Kartonaży
Henryk Szypczyński - Poznań, Woźna 5
 TELEFON 526-07

Zszywki	1 pud.	71,— zł
Kalka ołówkowa	1 ark.	5,— zł
Matryce do powielacza	1 szt.	77,— zł

poleca

Wł. Wilak — Poznań, ul. Kantaka 10

Segregatory
 do kartoteki
Tygodnika Gospodarczego
 cena 140,— złotych
Księgarnia Wilak Poznań
 Kantaka 10

UWAGA!!

Ukazała się Część II Poznańskich Tabel Podatkowych
PODATEK OD WYNAGRODZEŃ
 Jasność — dokładność — precyzja układu — to zalety znanych w całej Polsce od r. 1947 poznańskich tabel podatkowych. Ukazało się Wydanie V w nowym, dostosowanym do zmienionego ustawodawstwa, układzie, wypracowanym na podstawie dwuletniego doświadczenia.

Znak rozpoznawczy: ||

WYDANIE V.
 Z najnowszymi zmianami od 1. I. 1949 r.

JAK OBLICZAĆ
PODATKI
 CZ. II.
 OD WYNAGRODZEŃ
 OBROTOWY
 KARTY REJESTRACYJNE

NOWE
TABELE PODATKOWE
 Obowiązujące od roku 1949

POZNAŃ 1949

Do nabycia
w księgarni Wł. Wilak
 Poznań, Kantaka 10
 oraz we wszystkich księgarniach w Polsce

Wszelkie prawa zastrzeżone Cena zł 100,—
Wystrzegać się naśladownictwa!

MASZYNY BIUROWE

Bilansówki oraz kasy rejestracyjne

Kupno - Sprzedaż - Przeróbki

Centrala Maszyn i Przyborów Biurowych
Cz. Fillpiak, Poznań, św. Marcin 32, tel. 88-19

Książka ta zapełnia lukę w dziedzinie kalkulacji przemysłowej. Autor omawia dokładnie przebieg kalkulacji finansowej zajmującej się kosztami robocizny, materiałów, ogólnoprodukcyjnymi i handlowymi i daje konkretne wskazówki, jak należy ją przeprowadzić.

Spis rzeczy:

- Potrzeba obliczania kosztów własnych.
- Koszt własny i cena sprzedażna.
- Zasady obliczania kosztów własnych.
- Koszty robocizny.
- Koszty materiałów.
- Koszty ruchu.
- Koszty administracyjne.
- Koszty sprzedaży i finansowe.
- Amortyzacja.
- Analiza kosztów własnych.
- Statystyka kosztów.
- Kontrola budżetowa.
- Kalkulacja kosztów i księgowość.

Cena 500.-- zł.

Oplata pocztowa uliszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Jaka podatkowa

Konieczna
w każdym
przed-
siębiorstwie!

Do nabycia w każdym sklepie artykułów piśmiennych lub

Orga KSIĘGOWOŚĆ
PRZEBITKOWA

POZNAŃ-27 Grudnia 16
Telefon 32-60

Czy prenumerujesz już

bezpłatną podręczną kartotekową

ENCYKLOPEDIĘ HANDLOWĄ?

W każdym numerze **Tygodnika Gospodarczego** jako bezpłatny dodatek znajduje się kartotekowa Encyklopedia Gospodarcza.

Roczniki 1947 i 1948 oraz bieżące numery wysyła

Administracja Tygodnika Gospodarczego
Poznań, Kantaka 10

Cena ogłoszeń za 1 mm na stronie 4-łamowej zł 50,—

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel 518-62, 23-65, 23-66.

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy, Fr. Krajna, Poznań, Fr. Ratajczaka 7, Tel. 30-80 i 91-58
i oddziały: Kraków, Rynek Główny 46 — Tel. 503-66
Bydgoszcz — Al. 1 Maja 16, Tel. 17-66
Toruń — ul. Małe Garbary 2
Katowice — Warszawska 23, skr. poczt. 790. — Tel. 34403

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 45-00.

Konto P. K. O. — V - 4085.

Cena numeru 40,—zł, prenumerata kwartalna 450,— zł.